

నేలు 2 అణాలు:

జాతి కథలు

"Za... Nellore.
(A... Weekly)

పంపాదకుడు:
నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు.

వంపుటం 18

గు నెల్లూరు : 1-1-42

పందిక 1

ఆచార్య రం...

నెల్లూరు సత్రాల

పుట్టుపూర్వోత్తరాలు

ప్రాంతసత్రములనకే తక్కువ (కేవలము కాలమునాటివి అనుకోవవచ్చునట్లు). వెన్నుకు ఆనకట్టకట్టుటకు ముందుండిన స్థితిని తెలుపుచున్నది యూహించవచ్చును. ప్రధమునాటి నెల్లూరు కడమండు ఆనకట్ట 1852 ప్రాంతములనుండి 13వేల అవరతు జరిగినట్లున్నది. ఆనకట్ట ప్రధమునాటి నెల్లూరు కడమండు ఆనకట్ట 1885 ప్రాంతముల నీనిని కొంత మార్చి పొడిగించినట్లున్నది.

ఇక సత్రముల విషయమున నాకాలమున పశ్చిమోత్తర దిక్కులనుండి ఏనుదాటి యూరులోనికి విచ్చుటకు ప్రసిద్ధములగు శ్రోవలు రెండుండినట్లు తెలియుచున్నది. సడనుటి నైపుణుండి రాకపోకలకు ఏనుగులచేత అవలంబు దోరణాలలోద్భవించుచున్నట్లు తెలుసునండి ఆనకట్ట కొవ్వూరులోను గూడ అవలంబు దిక్కుననుండి రాకపోకలకు సంతోషము శ్రీ అంజనేయస్వామి (ఈయనకే సంతోషనారాయణుడనియు పేరు కలదు) వారిదేవాలయము మూడుగ ఏటిలోనికి దిగువోటనుండి బొజ్జమ్మగారి ఆంజనేయల దేవాలయ చేరు. ఆనకట్ట కట్టిన తర్వాత ఆనకట్టమీద రహదారి ఏర్పడి గంగనాయకుల పేటనుండ బండ్లు, మనుష్యులు ఏక్కువగ యేర్పడినదేగాని ఆనకట్టలేని కాలములో రంగనాయకుల పేటనుండ గొప్ప రహదారియుండినట్లున్నది. నెల్లూరికి తూర్పున సముద్రము దాదాపు పదిమైళ్ళుగానున్నందున దూర ప్రయాణముల వైపుననుండవలయు. నెల్లూరికి దక్షిణమునకు చాల విస్తారమైన దేశమున్నది. కనుక ఆస్తిని సమంజసియై దూర ప్రయాణముల రాకపోకలుండును.

పూర్వీకుల దూరదృష్టియు లోలోపకారంబుగలయు లోకజ్ఞాన విస్తృతియు ప్రాంతకాలపు సత్రములవలన తెలియగలదు. ఇందు పవ్యస్తమగు కాలమున రంగనాయకుల పేట రహదారికానలయన ఈ పేటలో కడు ప్రాంతకాలపు సత్రములుండినట్లున్నది. శ్రీ రంగస్వామివారి తేరుకడనుండు కట్టముగ్రులు శ్రీ రంగనాయక గోపుర నిర్మాతలు రంగునిడిపాటి వెంకటాచలంపతులుగారి సత్రమునకు ఇందుకోక ఫర్లాంగు దక్షిణముననుండి యశోకాచార్యులును, నిర్మల్యుంధావన నేపథురాలును, నిరతాన్న దాత్రయనగు పుంజుమ కోల్లెల గుర్రాలు తేలునగుంట బొజ్జమ్మగారి సత్రమున ఈ పేటలోనున్నవిగాని ఇవి వివాదాని నేరుబంధ ప్రాంతములునావు. ఆయనను ఆ వెంటవెంటనే కట్టించిడినది. వారికిని శతమానములు సమీపించి గిండు శిథిలస్థితిలో నున్నవి. (ఇట్లున్నవి దీనికి కొంత మరూమరు జరుగుచున్నట్లున్నది.) ఇక కొవ్వూరు రహదారిమీదకు రోడ్డులు రహదారిమీద నెల్లూరికివచ్చు రౌటసానులయొక్కయు బండ్లయొక్కయు సౌకర్యముల కొరకు ఏర్పడియుండిన నాలుగుసత్రముల దేర్కొనవచ్చును. మొదటిది కాళారెడ్డి సత్రము. రెండవది బాలకృష్ణ సత్రము. మూడవది మందగిరివారి సత్రము. చాలవచి

నెల్లూరు పూర్వసత్రము. ఇన్నయ నెల్లూరికోట సత్రము - నున్నవి. ఇటు అంజనేయస్వామివిధించి వచ్చువారికిని, రోడ్డులు రహదారిమీద విచ్చువారికిని కాళారెడ్డిసత్రము పొరువును కూడ రోడ్డు నున్నది. దక్షిణమున అనుభవితోడ్డు, తూర్పున బంకరోడ్డును, పడమట చిన్నబరాయి నుండి రంగనాయకుల పేటకు పోవు రహదారిను దక్షిణములోను వరకు గల త్రిభుజాకృతిగల వికాల మూసినసత్రము వెలసియున్నది. పేరునకచ్చిటి

బంగోలు వెంకటరంగయ్య పంతులుగారు ది. ఏ. డి. యర్.

కొవి సత్రమున్నది. గాని ఇదియు దీని యట్లును యుండిన బయలుపలనుంకయుండ్లయినవి. ఏమి జరుగుచు ఏండ్లకొండ ఈసత్రమున జనము, బండ్లు క్రమక్రమముననుండినవి. దీనికనేక గ్రామములలో మాన్యములు లో అయియున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది నెల్లూరుకోటకు చేరువన నున్నది. ఇంతకంటె నెక్కువ మలభవయోజకరముగ నుండవలయునను కలంపులో కొవ్వూరు బాలకృష్ణ ఆనకట్ట కావచ్చు రోడ్డులలో ద్దన ఏనుదాటి ఈసత్రమున కమ్మనోట యొక గొప్పసత్రమును కట్టించినది. ఇదియు చాలకాలము చాలయంబయోగముగనుండి ఇప్పుడు నామ మాత్రా వశిష్టమై పుత్రపు నిజేశస్థలమునాత్ర మా ప్య ముగుచున్నది. ఆకాలపు వరకకీభాములు ఈ సత్రమునదాటియు యేటికట్టుచేయవలసిన ఇండ్లు కట్టుకొని బ్యాపాకములు పొగించుచుండిరి. క్రైలులేని కాలమున కడపతల్లాలోనగు ప్రాంతముల నుండియు ఆడవి ఏరుకలప సామానులన్నియు తెప్పలమీద పీనుగలచేతకడలంగరై చేరుల మీద అమ్ముడగుచుండినవి. ప్రాంతకాలపు నెల్లూరి సంతయు ఈ సత్రము సమాపమున (ఇప్పుడు ప్రెయినింగుమ్మలు తురకల ఈనాపట్టుకరములందు) జరుగుచుండినది. అందువలన ఆభాగమునకు ప్రాంత సంతయును పేరుకూడ పెద్దవారయగుచు బాలకృష్ణ సత్రపు దూరాలు, వాసాలు, గోడల రాళ్లు ఏమైనవియో?

శ్రీ అంజనేయస్వామివారి చేవున ఏనుదాటి ఈసత్రము కట్టక గుండరిగిరివారి సత్రమును దీనికి చేసిన మూడునాలుగుయకరముల స్థలమును చింత తోపును ఈ తోపులో నొకచిన్న అంజనేయ స్వామి దేవళమును స్వాగతమిచ్చుచుండినది. ఆ దేవాల యాకారమునాత్ర మనవడుచున్నదిగాని సత్రము ఏమైనది? ధర్మసత్రములును దానాధమన క్రయవిక్రయాగ్రములో? చింతతోపు యెన్ని యిటికెకూలల నుద్ధరించినదియో? చెట్ల కాపు ఉడిగిపోయి పొయిలోనికి పనికవచ్చు వయస్సు వచ్చినదికాబోలు.

దీని కరఫర్లాంగులో నున్నది గొప్పా పాబు గారి సత్రము. ఇది యున్నది. బాగున్నది. వీరి మేనల్లుండు అసహాయుగారును సర్వతంత్రజ్ఞులు కొంతకాలము క్షీణుగనుండి ఆనకట్ట వెంకట గిరి సంస్థానపు దివాణిగారై భాష్యముగ నిజ కార్య భారముల నిర్వహించిన పాస్త్రీకవి పండితులు యశోమూర్తులు వాకేవనామ్మర్ రహంతుల్లా సాపాబు మర్తూంగాగు దీని కిల్లాధారం చేసిరి. దానియర్పణ ముంజాడుదు. దానియట్లును విక్కుటముగ అంగళ్లు - సత్రమున నెచ్చుడు నినుక రాలకుండ జనము. నాళ్ల కడిపట్టు అటు క్రైలుకు పోవుతోవ, ఇటు శ్రీ రంగనాయక స్వామివారి దేవాలయమునకు పోవు రాజమార్గము, ఇంకొకపంక బ్రంతురోడ్డు బజారు ఏధికూడటి. స్నానాదుల కేరు కడునమోచుము. ఇన్ని సంప

లలో వర్తియున్నది సాపాబుగారి సత్రము. దీని యందు మహమ్మదీయజన మెక్కువగా విడియు యున్నను వేదలగు ధర్మశాసనముల బహుజనమున ముంజయోగించుచున్నది.

ఇక నెల్లూరి దక్షిణపు గంజుకడకు పోవము: కుంభిణి కొండనమునకు ముందు బ్రంతురోడ్డు లేదు. వాకేరు ఆవనోక బొజ్జమ్మగారి కాలంలో వది ఏర్పడినట్లున్నది. అంతయును బ్రంతురోడ్డు పట్టును ఇచ్చువచ్చులను లోట సానులట్లును, మాగాణి సానులట్లును అనుచుండిన భూములుండినవి. బ్రంతురోడ్డు ఏర్పడుటకు ముందు బ్రంతురోడ్డునుండి పల్లెకొక పేటమీదకు పోవువార్లమే పుర ప్రవేశ ద్వారము - దానిచెంటవచి సత్యవల్లి దర్వాజానుండ పట్టుములోనికి జనము ప్రవేశము కలిగియుండిరి. ఇదియొక గొప్పకూడటి పురముగ నుండినది. అందుచే బ్రంతురోడ్డును పల్లెకొక పేట ఏధియు ఏనుదాటు అనుకొంటు భోగము దాని సత్రము అవనోక ధర్మసత్రమున్నది. ఇది యు పూర్వపుస్థితిలో లేదుగాని కొద్దిగను గొప్పి గను సత్రమున్నది. ఈ ధర్మసత్రము గారెనో ఏనా రింప బలసియున్నది. భాష్యులుగాను ప్రకటిందిన నెల్లూరుడిస్టిక్టు మాన్యములలో నెల్లూరిలోని సత్రముల వేర్వేరుమారు పల్లెకొక పేటలో వన లమ్మీ సత్రము నొకదానికెట్టిది. అచాల వైవశే ప్పిన భోగముదాని సత్రమునకు ఇదిగనే యుండును - (భోగము స్త్రీలు చేసిన దాసధర్మము లనేకములున్నవి. నెల్లూరు ఆచారభిక్షలో కెనకళ పులులకు రెండు మంటవములన్నవి. ఇదియు ఆతెగ స్త్రీలచే సమర్పించబడినట్లు తెలియుచున్నది. శ్రీ రంగనాయక స్వామివారి దేవాలయా; పడమటి గోపమీదనుండుయొక కాసనములో శ్రీ "స్వామివారి పానిది" పాదచింతనంటలో కొంతభూ మిని ఈ స్వామివారి కిచ్చినట్లున్నది.)

దీనిలో వడుగుపెట్టిన నే. "లారమ్మ ఇందు విశ్రమించుము" అని పీలించినట్లు యూరిగంజుల లో ప్రాగానకట్ట కాలపు (ఆనకట్ట విచ్చించుచుండు) సత్రములిట్లు కలసి లోకమునకువచ రించు చుండినవి. రహదారులు మారినోపుట వల నను దేశకాలపరిస్థితులును జమల పోకర్యములును మారిన కొలదియు వైవశేప్పిన సత్రముల ఉపయో గములును తగ్గిపోయినవి. ఆయనను సత్రములు ధర్మ సంస్థానములుగదా. ప్రాచీనస్థితిని దెలుపుట కైవ నది వశంపతుండ యుద్ధరించు చిగియున్నవి.

ఆనకట్ట పుట్టిన వెంటదేవెంటదే కొన్ని సత్రములు ఏర్పడినవి కాని వానికి వైవి వానినంటి లోలోపయోగ నన్ని నేకములేర్పడలేదు. యివి కొన్ని వైవోడ్ల ప్రక్కలను అంగడి ఏధులలో నుండి యభోచిత పరిచర్య చేయుచున్నవి. క్రైలు పడితరువారే బసలకొరకు సత్రముల నవేలించు వారిదియైరి. "ధర్మసత్రం" అని లోట్టుకేసినచు మాచి మాడక పోవుచుండును.

పూర్వపు సత్రములనుగూర్చి చెప్పవలసిన విశే సముకటి గలదు. సత్రమెంత తొట్టికట్టు కలిగి యంత పెద్దదిగనుండినను దాని సమీపమున వేయగ ముసాఫర్ ఖానా యనునది యొకటి యుండునది. ఇది ప్రాయశముగ మహమ్మదీయ బాబు సారులకొరకు వేసించబడినది. వారి స్త్రీలు గోమ వాచరించుచుగనుక గోమాకు భంగము లేకుండా కొంచెము యెడముగనే ముసాఫర్ ఖానా యుం

డునది. ఆ ముసాఫర్ ఖానాలును ఇప్పుటి సత్రములవెంట నగపడవలయును. ఉజావరణము: గొప్పా పాబుగారి సత్రమునకు చేసిన ముసాఫర్ ఖానా రంగనాయకుల పేటను పోవు రోడ్డునకు పడమట నదిను సత్రమునకు సమీపమున నుండి వది. ఆ ముసాఫర్ ఖానా పట్టున. ఇప్పుడేమున్నదో?

ప్రాంతకాలములో వైవశేప్పిన సత్రములు గాక కొంచెము కమ్మిచి దర్వాలు చరివేంబరలు (చరివంబర) కూడ యుండినవి. కాళారెడ్డి సత్రమునకు పడమటికైపున అనుభవితోడ్డును అనుకొని యుక్తగమున చీమకుర్తివారి చరివేంద్ర యొకటి యుండినది. దీని వేల్పురు కావవారు. ఇదియును రెడ్డును వైవశేప్పిన వయస్సుగలది. దీనికి కొన్నిగ్రా మములలో మాన్యములున్నవి. ఆ ప్రాంత చరివేంద్ర సత్రమేమయినదో? ప్రక్కవనే మునిపిపార్టీవారి కొరాయి యుండగా - - - ఈ చరివేంద్ర ఉపయోగము చిత్రముగ నున్నది. దారి వెండ్లిండ్లవారు (ప్రాయశముగ కావవారు, బలిక వారు లోపలవారు) వెండ్లికెట్టవచ్చి ఈ చరివేంద్రలో విడియును. చరివేంద్రకావలి అట్టి వారి వాచరించి గోరవించి వారివారి యాదువారు సంధ్యవేళలలో యలంకరించుకొనుటకు వారికి కలప మూస, దుచ్చిన, మొగమునకు పంకము, కంటికి కాటుక, యిట్టి పరికరముల నమర్చుల యును. వారివారి సింగారంపులు ఆయిన వెంటటనే వెండ్లికొడుకువారో, వెండ్లికూతురువారో వారెవరయిన నేమి మేళకళములతో ఆ చరివేండ్లి వియలబడటి యూరెంపులో వారివారి విమల చేరుదురు. ఈచరివేంద్రలకడ జరుగు యూమంగళ కార్యములకు సందికేవు అని సంశేతము. వై చీమకుర్తివారి చరివేంద్రసత్రము ఇట్టి సందికేవులకు మఖ్యస్థానముగ నుండినది. బాలకృష్ణ సత్రముయొద్దనున్న కొంతమంది సందికేవులు జరుగుచుండినవి. ఇప్పుడు వా గరకత ముదిరి తెలుసుమారి సందికేవులు జరుగునట్లుగనవచ్చు. పూర్వపు సందికేవు చరివేంద్రలు యేదిధముగ నుపయోగపడుచున్నవియో యక్కరి కలిగినవారు విచారించుకొందురు.

పూర్వపు సత్రములు చరివేంద్రలకడ ఇంకొక గొప్ప విశేషముండినది. ఆయనారి పరపారారులు యుత్సవముల వేంచేయునపుడు సత్రము నెడుట వారు దిగుటకు పెద్ద పెద్ద అరుగులుగాని మంటపములుగాని యుండినవి. కాళారెడ్డి సత్రమువద్ద కాళారెడ్డి మంటపమొకటి ఇప్పుటికిని నదిచియిం న్నది. చేవున యూరెంపులులేని కాలములలో ఆచట పండ్ల, ఫలపారములో అమ్ముదురు కాబోలు. దానివేమి పోవించు. బాలకృష్ణ సత్రము మంటప యొక పెద్ద అరుగుండినది. శ్రీ రంగనాయక స్వామివారేమి, శ్రీ మూలస్థా నేర్వరస్వామి వారేమి, వేదగిం శ్రీ నరసింహస్వామివారేమి, ఆక్కడ దిగుచుండువారు. చిన్నవకాలములలో సత్రము మంటప చలవచందిరియు వేమిబడుచుం డినది. సత్రమును విచ్చించిన ధర్మకృతులు ఇట్టి వైమిత్తిక విశేషములకన్నీటికిని తగిన వసతులు మూలధనములు ఏర్పరచింట్లు ఆయొక్క సత్రపు పూర్వపు సత్రమునలన తెలియగలదు. సత్రపు కావలి ఆయొక్క ధర్మముల జరిగించవలయునే గాని చేతమండి ఆయొక్కవలసినయిండ్లను. ఇట్టి పన్నియు ఏమైనవి? కాళారెడ్డి మంటపము సాక్ష్యబూయగలదు. కొన్నికొన్ని ప్రాంతసత్రములలో అప్పుడేప్పుడు అన్నదానము జరుగుచుండినది. ఇరుగుపొరుగులందునను క్రైలుమండిగోను అప్ప యులు రావనకాచా - ముమ్మూకాచా లభించుచుండి కాలములో సత్రములెట్లు పోయిన కేమవచారుండుచు కాబోలు.

ఈ సత్రములు చరివేంద్రలో లోపనగా విషయమై యధావకాలముగ పుత్రకాము తర్పించవలసియున్నది.

ఉ బ్బ సా ని కి

ము 2 ప్ర సా ద ము.

ఈ గోమాయి చిట్టాలో క్యాన్సర్ కానికే సంబంధించిన వెకల రోగములు నిమూనల మీద నివారణమును. 15 రోజులకు మందు రు. 2-0-0.

ఆశ్చర్యసంచారము,

బుచ్చిరెడ్డిపాశెం - (వయా) నెల్లూరు.

పెంపుడు చిలుక

సరసకవి

మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు.

“నన్నీలాగున వజ్రపంచరమున బంధించినావేమీరా
యన్నా, నీ కవితారమున సలిపినానా నేను? నిర్బంధమిం
కెన్నార్లున్నది నాకు చెప్పగదవోయా, మాయలోద్రోసి, నా
కన్నల్ మూసిన దోసమిప్పుడయిన గాతీంపరాచే నీను!”

చిలుకల గుంపులో గలసి, చెట్లవయ్య విహరించునేను క
శ్మలమగునట్టి యిట్టి చెఱసాల నివాసము నెట్టులోదు? నా
సలిపిన నేరమేమి? శుకజాతిని జన్మమునందులేగదా,
పలువ పులుంగునో సుకనివర్గపుదాననో నీ వెఱుగవే!

చిత్రపువన్నెకొక్కలు నృపంచి యొనంగెనుగాని, ప్రాణముల్
శత్రులనుండి కాచికోను సాధనమియకపోయె బ్రహ్మ - ఏ
మాత్రము తెల్లొగల్గినను మా ముకుందోప్పలు కాలకూటపుక
బ్రాతలుచేసి ధాత నిరపాయపుటాయపు మాకుఁ గూర్చండే!

నీ వాగ్దానములెల్ల కల్లలనియు నీ కార్యముల్ కైతవ
ప్రావీణ్యప్రతిపాదకంబులనియు బ్రత్యక్షమయ్యెం జమీ,
నీ వైతంసికవృత్తి నా హృదయము భేదింపగాజొచ్చె, స్వే
చ్ఛావర్తిష్టుల బంధన వ్యధలు నిచ్చల్ నీకు హర్షంబులే?”

అని వాపోయెడి శుకము
గనుఁగొని పంజరము చేరఁగా వచ్చి నిషాదుం
డనియె మృదువాగై యిది
ననునయ విహితానుభూతి యుష్టుపడంగె.

“ఏల ాలిని దూల? నీమేలుకొఱకె
ఉంచి యున్నాడనిను మోసగించుటేమి?
మురిపెములు ముద్దు లనుదిన ముర్చిరవణింపఁ
బ్రేమతోఁ బెంచుచున్నాడ, రామచిలుక!

‘స్వేచ్ఛ’యని యున్నులించెదవేమి శుకమ,
ఇన్ని యేండ్లైన మఱచిపోవేమి దాని,
లేదు సౌఖ్యంబు దానిలో లేవమైన,
ఆది విపత్కరమైన శుష్కాశ్రయంబు.

తుంటనాల్కపులుంగువై యంటగాని,
యీ సుఖావాప్తి రాదు నీకెన్నండైన,
ఇట్టి రత్నాల పంజరం బెఱచుఁగలదు
నీకు దొరకెనుగాక యీలోకమందు.

కండచక్కెరలిండి నీ కడుపునిండ
వినుగులేకుండ గూటిలో వేయఁగలను,
దప్పి తీర్చంగలను, పాట చెప్పఁగలను
నన్ను విడిపించుటేలన, నంగనాచి!

పచ్చకొక్కలవక్షుల బ్రతుకు నాకు
తెలియదని కూయుచున్నావు తులువకూఱె,
తన్నుకొనిపోవ పొంచికూర్చున్న వెన్నె
వేటడేగలు నీకయి, పిచ్చిపిట్ట!

నీపయిఁగల మోహముచే
ఈ పగిది దాల్మిగలిగి యెల్లప్పుడు ని
న్నో పలుకులపులుఁగా, నా
యోసిన చందమునఁ బెంచుచున్నాడఁగదే!”

అని యిట్లుఱట మాటలాడి, యమితాహ్లాదంబునై కొన్న
డ నిషాదుండు నటించి పంజరకవాటంబు జమత్కారపుం
బనివాడై సదలించి సంతసమెల్లర్ప బైటికిందీసి, య
ల్లన మీఁజేతివయ్య విలాసముగఁ జిల్కొనిల్పి పైకెత్తఁగె.

తరణిగోళశకల మురలి వ్రాలినయట్లు
దిక్కులలమి మెఱసె నొక్క-మెఱుపు-
కడిది ప్రళయరుద్రు గర్జయో యనునట్లు
ఉనురులెగయ నుటిమె నొక్కయలుము.

ఱడిసి నిషాదుండు నేల
బడియె - జిప్పుమని చిల్కొ-పెకెగి చనె
గడియ పదంపడి, యారఁడు
పోడఁగని నిందించె పాటిపోయిన పిట్ట.

యాలం నోటీసు * * *

“యిందువలన యావచ్చుందికి తెలియలేయడమేమనగా నెల్లూరు
మునిసిపాలిటీలోని పశువులు గ్రామ స్టాటర్ హాసులలో 1942వ సంవ
త్సరము ఏప్రిలునెల తే 1 ది లగాయతు 1943 సంవత్సరము మార్చి నెల
తే 31 ది వరకు ఫీజు వసూలుచేయు హక్కును 1942 సంవత్సరము ఏప్రి
నెలనెల తే 2 ది సోమవారమున్నా మునిసిపల్ మార్కెట్టులో వైకాలము
నకు ఫీజువసూలుచేయు హక్కును 1942 సంవత్సరము ఏప్రినెలనెల తే 3 ది
మంగళవారమున్నా 1942 సంవత్సరము జనవరినెల డిప్టిబ్ల్యు గెజటులో
ప్రచురించబడిన మరతులకు లోబడి మునిసిపల్ ఆఫీసులో ఆయాతేదులలో
సాయంత్రిము 4-30 ఘంటలకు ఏలము వేయబడును. కాన పాటపెట్టడలచు
కొనువారు వచ్చి పాట పెట్టవచ్చును. అందలి మరతుల వివరము తెలియ
కోరువారు మునిసిపల్ ఆఫీసులో ఆఫీసు పనిచేయుకాలములో వచ్చి
చూచుకొనవచ్చును.”

Sanjiva Talavar,
Commissioner.

వి. వి. నాయుడు & సన్సు

నెల్లూరు.

పలువిధములైన పుస్తకములు, రఫ్, గ్రేజు పేపర్లు, స్టేషనరీ
సామగ్రిలు అన్నియు చౌకధరలకు దొరకును.

గెల్వండి! సంక్రాంతి కానుకలు పోటీ నెం 5 ఎ.

రూ 28,000 లు

బహుమానములు

- [యాకం పెనీ గవర్నీ మెంటులో రిజిస్టర్డ్ ఆయనది. రిజిస్టర్డ్ నెం. 374]
- మొదటి బహుమానం - నీలు ఆస్పరులో సరిగా రైలు ఆస్పర్లు పంపినవారికి రూ. 20,000
- రెండవ బహుమానం - మొదటి-రిసంఖ్యలు రైలుగా పంపినవారికి రూ. 7,000
- యెక్కువ కూపనులు పంపినవారికి రూ. 1,000

ముగింపు తేది 17-1-42 ఫలితములు 26-1-42

- 1 కూపనుకు ప్రవేశరసుము రు 0-4-0 లు
- 1 రూపాయికి 5 కూపనులు పంపవచ్చును.

35 ఈ పోటీలో 5 చిన్న గదులున్నవి. మీరు 5 మొదలు 8 వరకు గల సంఖ్యలువాడి 5 చిన్నగదులలో 5 సంఖ్యలు పూర్తచేసిన 35 మొత్తం రావలెను. తెల్లకాగితాల మీద ఏర్పి ఆయనాచేసి కూపను 1.5 రు 0-4-0 లు. 5 కూపనులు రూపాయి చొప్పున యార్డరు ద్వారాగాని క్రాఫ్ చేయని పోస్టల్ ఆర్డరు ద్వారాగాని పంపవలెను. మనియార్డరు రకీదు కూపనలో జరిపిచ్చి పంపవలెను. ప్రవేశరసుములపట్టి బహుమానములు మార్చబడును. యీ కాంటింటేను విషయమై ఉత్తరప్రదేశ్ లోని రైలు జనుపబదధ. మీరు పంపేడి కూపన పోస్టులో తప్పిపోయినా చేరకపోయినను మాకు పట్టికాగ్యతా లేదు. ప్రయజారీస్తు కావలసిన యెవల ఆణాకాని కవలు పంపవలెను. బహుమానాల విషయమై మే నేలనుగారి తిప్పు ఖాయ మైనదిగా నుండును. ఆస్పర్లు మనియార్డరు యాక్రంది ఆద్రమకు పంపవలెను.

నెం. 31 నీలు ఆస్పరు మేనేజరు
ఇందియన్ డిస్ట్రిబ్యూటింగ్ కంపెనీ. (2)
8 ఫ్రాన్సిస్ కోచింగ్స్, తి. జి. మదరాసు.

6 7 4 5 3

ఒకమాట

ఈ అపరి తపిరి కాలంలో జన్మ దిన సంచికను తలపెట్టడమే సాహసము.

కాకితంరత్నం, అవ్వవచ్చి, ఆశించిన వ్యాసాలు అందకపోవడం వల్ల అనుకున్నట్లు చేయలేక పోయినందుకు క్షమాపణ.

—సంపాదకుడు.

రేపటిపత్రిక లేదు:

ఈదినం జన్మదినసంచిక ప్రకటించినందున రేపు (2-1-42) శుక్రవారం పత్రిక లేదు. — మేనేజరు.

జమీకరైతు

1-1-1942

యుద్ధ సమీక్ష

ఆశ్చర్యములలో గుండె నిట్టరము, అందోళన సమయములో అచంచల త్వము క్షిప్రచరితములందు దీర్ఘాదర్శములు, భీమసంగ్రామమున తీరనవట్టడం అండ్లయలకు పుట్టువుతో నలబడినవి. విజయవరంపరలందు గర్వాంధముగానీ, అజయ సమయములలో మనోవికల్పములుగానీ బ్రటిషుచరిత్ర మురుగుడు. వేయేండ్ల బ్రిషుచరిత్ర నేటికీ సీ అదర్శనీయమైంది.

హోల్లు సంధివ్రతము తడిఅరికముందే గెలుపొందిన బ్రిటను సింగపూరులో నాకాశ్రయం కట్టడానికి అంచనాలు వేస్తే, అజయము నొందిన జర్మనీ దేశము! అపార్తిశిలా కంటి మీద చెప్పవేయక, తన తెలివితేటలంతా వినియోగించుకొంది. వచ్చేల్లు హాదినాడుబర్మసింహింటియైననూ 1939 సెప్టెంబరు 1 తేదినాడు పోలండుమీద బడినప్పుడు బ్రిటనుకు ఓక ప్రాన్ను మాత్రమే అండనునిలబడినది! జర్మనీ సంవదుదళి కే ఇందుకుకారణం.

ఇట్టి అపినీనియాను కబళించిననాడు, స్పెయిన్ లో కల్లాలములు చెలరేగిననాడు, బర్మనీ యుద్ధసన్నాహము లో ముగ్గుమైఉండింది. తాను నోచుకొనని సముద్రబలమును విడిచి, భూ విమానబలం వద్దీత్యము గావించుకొన్నది.

విజయాంధులైన మిత్రమండలి వారు శాంతిమాతయగు చేంబర్లె ప్రధానిని ముందుపెట్టుకొని ఆయుధ విస్తృతతలో కాలము గడిపిరి. తాతల నాటి పాత వద్దతులలో తనివించెందిరి. కాకుంటే జర్మనీలట్యూఫ్ నిరుపయోగముచేసిన మాగినాట్ దుర్గశ్రేణులను అకేయములని మన చర్చిల్ ప్రధాని తలయూచునా!

కలహమునకు కాలుద్రవ్వ, ఊల్లమీద విరుచుకపడుచుండే జర్మనీ దార్శన్యమునకు తాళబాలక, పోలండు దురాక్రమణకు విసిగి, ఎటో ఫ్రెంచివారి బాసట హామీగా, 1939 సెప్టెంబరు 3 తేదిన నేటిమహాసంగ్రామం ప్రారంభమైంది. పోలండులో తొమ్మిదవ గమను రష్యనులు 17 దిన ఆక్రమించిననూ వార్షా చేరుటకు జర్మనీకి 28 రోజులు పట్టి నది. 1940 మార్చి 13 లో ఫిన్ను - రష్యను యుద్ధముసమాప్తముచేసి, ఈజిప్టుమీద జర్మనీ యుద్ధము ప్రకటించేవరకూ బ్రిటను ఊరకుండినది. జర్మనీవృద్ధోపనరికట్టతలచించే గానీ, తాను ముందగు వేయడలచలేదు. లోకముదృష్టి బొల్లనులకై పునకమరలించి, హిట్లర్ ఏప్రిల్ 9 దిన డెన్మార్కు నార్వేల మీద ఊరికెను. మే 11 దిన హాలెండు, బెల్జియం, లగ్జంబర్గుల మీదికెత్తి వచ్చెను. కర్తవ్యమును తెలుసుకోజాలని చేంబర్లె తన అమాత్యపదవి వదలుకోవలసివచ్చింది.

పై మాడు రాజ్యములమీది దండయాత్రయు, చర్చిల్ నాయకత్వమును నొకరోజే జరిగినవి. జర్మను సైన్యములు చానలుదీప్రములు వశపరచుకొని ప్రాన్నుకత్తె రదిశ కుషక్రమించుటలో డన్కర్డునుండి బ్రటిషుసేనలు 30 దిన వెనుకకు మరలిరి. బెల్జియము తలవంచినది. జూన్ 11 దిన ఇటలీ రంగములో ప్రవేశించుటయూ, 24 దిన ప్రాన్ను పరికము జరుగుటయూ కలిగినది. పశును ప్రభుత్వంలో వచ్చిను రంగములో కొంతవ్యవధి కలిగినది.

ఏనాడో అనుకున్న ప్రాచ్య ఐరోపా సమస్య యిప్పటికీ తలపడినది. అదనెరిగిన రుషియా జులైమాసములో ఉన్నానియా, లిథూనియా, లిట్వీయా లను తనలో కలుపుకొన్నది. సమయము కాదట హిట్లరు తలయూచినాడు. బొల్కనులందు చిక్కులు తెచ్చి రుషియా విభజన అవసరమైంది. ప్రొఫిల్దేవ్ యాను హంగరికి, బాల్కన్లను బల్గేరియాకును, బెనకేలియాను రష్యకును పంచియిచ్చి

రుషియాను బంధించిరి. యూగోస్లావియా మిత్రమండలి పక్షము సూచించినంతన కబళించబడి విధ్వంసము చేయబడినది.

తర్వాతిరంగం ఆక్టోబరు 2 దిన బ్రెస్టురు ప్యాసులో నియంత్రవ్యయం నిర్ణయించారు. తనబలము నెరుగని ముస్సోలినీ గ్రీసుమీద పడుటయను, ఆశ్చేలియ నులుతరుమగొట్టుటయనుఇటలీలహీనతను వెలువరచిననూ, హిట్లరుకిది తలకొట్టనట్లయ్యెను. ఏప్రిల్ 9 లో జర్మనులుట్యాఫ్ గ్రీసు ప్రవేశించినది. 24 దిన గ్రీసువలనమైంది. సమయము కొరకు 1940 నవంబరునుండి క్రీట్ ద్వీపములో వేచియుండిన బ్రిటిషు సైన్యములకు యీతీర్ణత తగిలినది. జూన్ 3 దిన బ్రిటను క్రీట్ వదిలివేసినది. కారణాంతరంచేత జర్మనీ రష్యాలో సంధిచేసుకొన్ననూ, ఇరు పక్షములమధ్య సంశయములు సమసి పోలేదు. రష్యా బ్రిటనుతో రాయబారములు సలుపుతున్నదను సంశయముతో జర్మనీ జూన్ 22 తేదిన రష్యా మీద పడినది. రోస్స జర్మన్ యుద్ధం నేటికిని భయంకరముగ సాగినను, ఇంతటి ఘోరమారణ రణమెప్పుడును జరిగియుండలేదు. ఇంతటి శౌర్యపరాక్రమములు మతెచ్చుటను ప్రదర్శింపబడలేదు. మానవబలమును లక్ష్యము చేయని జర్మనీతుదకు కీలకాలపు మంచుగడ్డల చలిబాధలకు తలవంచినది. మానవునకు మించిన శక్తులుకొన్నెగలవని అధికారమదాంధులు తెలిసికొందురు గాక!

తనలోపములను, ఎదిరిబలమును గుర్తించిన చర్చిల్ ప్రధాని దూరాలోచనలు గలవాడై చేయబడిన తప్పులను దిద్దుకొనుటకు ఇంతకాలము వట్టినది. పరపతి సంపాదించుకొనుట యొకటి. తన పాటవమునందు విశ్వాసము కలిగించుకొనుట యొకటి. యంత్రసామగ్రి సరఫరాలను నరికొట్టుకొనుటొకటి.

ఎటులో రష్యాను జర్మను పక్షమునందుండి ప్రబలశత్రువు గావించినాడు. అమెరికాలో రూజ్వెల్టును అధ్యక్షుడుగా పునఃప్రతిష్ఠించినాడు. ప్రెంచి వారిలో చీలికలు గావించినాడు. ఆఫ్రికాలోని ఇటలీసామ్రాజ్యమును రూపుమాపినాడు. తలదాచుకొన చోటు లేని అపినీనియా దుక్రవర్తని అభిషిక్తుని గావించినాడు. ఈరాళ్లలో తలయెత్తిన రషీదాలిక్ గుణపాతం నేర్చినాడు. సిరియాలో బ్రిటనుకు పలుకుబడి సంపాదించుకున్నాడు. ఇరాక్ లో జర్మన్ వాసనలేకుండ జేయగలిగినాడు.

కనడా, ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా, అఫ్రికను యంత్రనిర్మాణ దీగ్రాణములుగ తయారుచేసినాడు. ఒకనాడు ఎలుకరించను మిత్రుడులేక, పట్టను కత్తిలేక దినను తిండిలేక, పరపతిలేక మిణగరించిన ఇంగ్లండు నేడు ఎ. బి. సి. డి. లై రష్యాను కలుపుకొని ప్రబలమైన బలముగా పరిణమించినది. ఐరోపాను సర్వస్వమును తన పదభూతముల నుంచుకొన్ననూ, హిట్లరునకు చర్చిలు నవాలు కట్టతరమైనది. ఆపత్సమయముకొరకు దాచియుంచిన జపాను స్పెయినులలో జపానున: ఒరనుండి ఝుళిపించవలసివచ్చింది. పసి పిక్కు రణరంగమై అమెరికాను రంగములోనికి దింపింది.

“ఇంతింలై, యిసుమంతయై, మతయమండలాక్రమణకంతింలై, ప్రభారాకీకై, సంతై, చంద్రునికంతయై, క్రుత్తుకై, సంతై, వహద్యాకీకై, సంతై, స్యావకోన్నకం బనుచు, బ్రహ్మాండసంపర్కమై” లోకమును దండహ్యమాసము చేయుచుండ మనము నాశము కావలసినదేనా? మానవప్రపంచము గొడ్డుపోయినదా?

ఏనాడు శాంత మహాహాసముద్రమున యుద్ధాగ్ని చెలరేగినో, భారతవర్షచిరకాల సమస్యలను పరిష్కరించు తరుణము ఆసన్నమైనదనవలయును. బ్రిటిషుపత్రికలును, రాజకీయ పక్షములును ఇండియాను తృప్తిపరచి, ఇండియా పహాయమును బరిగ్రహింపుడని అమెరీ, చర్చిల్ మంత్రులను తొందరిచేయుచున్నారు. అమెరికాలో విజయంచేసిన బ్రిటిషు ప్రధానికి ఇండియా సమస్యను అచటివారెరుకపరచిరని వినికీడి. మారణపరికర సహాయము ఎలయునేని కాంగ్రెసుతో రాజీ చేసుకోవాలి. లోక శ్రేయమును గోరువారేని శాంతిమార్గమును శిరసావహించి కాంగ్రెసు సందేశములను పరిగ్రహించాలి. ఇండియా భావి పరిణామ సమస్య పరిష్కరింపబడు తరుణమిదిగాకున్న నిక కలనోనిమాట.

చర్చిల్ ప్రధాని తృణమాత్రమైనా ఇండియాపట్ల సుముఖత్వించూచకపోయె. బ్రిటిషు యుద్ధతత్వ విరసనగా వ్యక్త శాసనోల్లంఘనం నిలువకుండా సాగిపోతుండే కాంగ్రెసు ఏలా ముందంజవేస్తుండో ఆసి-దేశమహాఎదురుమాస్తుంటే, వర్కింగ్ కమిటీవారు బొంబయి తొమ్మనాలపై నాథారపడిపోలో కిట్ల అర్థమమి అభిభాకాం సమావేశమీ క్షిప్రత్యాన్ని చర్చించక పోతుండా!

13-వ సంవత్సరం.

జ్యూరియన్ రైతుకు 12 సంవత్సరాలుగాటి 13-వ సంవత్సరం ప్రవేశించింది. గత 12 సంవత్సరాలలో ప్రపంచం తారుమారైంది. మహాత్తరసమస్య లెన్నే చిక్కులువీడాయి కొత్త సమస్య లెన్నే చిక్కుల్లో తగుల్లని తారుమారా చున్నవి. గత పన్నెండేళ్ల చరిత్ర సింహావలోకనం జేస్తే కాలవాహినిలో మనం కొన్ని వేల యేళ్లు ముందుకు నడిచినట్లు తెలియగలదు.

“జ్యూరియన్ రైతు” పుట్టుక 1920 లో - ఆనాటివరిస్థితులుగమనిస్తే వ్యష్టంలాగా కనుపిస్తవి. 1930 నాటికి ప్రతికాలోకానికి రైతుకోటికి చాలాదూరం. ఏ ప్రతికాని రైతుసమస్యలకు తావిచ్చిపరుగదు. అందులో జ్యూరియన్ రైతు అజ్ఞాతవాసి. ఆతనికష్టాలేమిటో ప్రపంచం అనలేయరుగదు. చెప్పి కున్నా వినేనాయకుడుగాని, ప్రచురించే ప్రతికానికనించలేదు. అందువల్ల విసికే వేసారి గత్యంతరంలేక ఈ ప్రతికాస్థాపనకు పూనుకోవలసివచ్చింది.

వెంకటగిరిలో ప్రారంభమైన జ్యూరియన్ దారీసమస్య రాష్ట్రప్రశ్నగాను, అఖిలభారత సమస్యగాను మారింది. ఆ నాటికి రైతుసంఘాలుగాని, ఆ ప్రశ్నల చర్చించే ప్రతికలుగాని, ఆ సమస్యకై పాలుబడే నాయకులుగాని అరుదు గానుండిరి. ఈ పన్నెండేళ్లలో జరిగిన అద్భుత పరివర్తన గమనింపదగింది 1930 నాటికి ఏమూలనో దాగియున్న రైతుసమస్య యీనాటికి ప్రతినాయకుని వ్యాదయంలో తాండవిస్తున్నది. ప్రతిపత్తిక పుటలలో ప్రాధాన్యత వహిస్తున్నది.

1937 లో జరిగిన ఎన్నికల ప్రపంచాన్ని కళ్లు తెరిపించినవి. పల్లెటూరికి ప్రాధాన్యత తెచ్చినవి. రైతుసమస్యలను గుర్తించజేసినవి. ఈనాడు కవులు, గాయకులు, నాయకులు, ప్రతికాధిపతులు, రైతుకష్టాల వేనోళ్ల ఉగ్గడిస్తున్నారంటే కాలం ఎంతముందుకు నడిచింది అర్థమౌతుంది.

1906 కు ముందు స్వరాజ్య శబ్దోచ్ఛారణకే భయపడ్డట్లు 1930 కి ముందు జ్యూరియన్ దారీపద్ధతి రద్దుకావాలే అనడానికే భయపడ్డారు. 1931 ఆగస్టు 8, 9 తేదీలలో వెంకటగిరిలో జరిగిన సభలో రంగాగారు నిర్భయంగా యీ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టినప్పుడు అందరు దద్దరిల్లిపోయినారు. జ్యూరియన్ రైతు సంఘ క్రీడు ఆవిధంగా మార్చినప్పుడు నాయకులే శంకించారు. ఈనాడు జ్యూరియన్ దారీ పద్ధతిని రద్దుచేయడంకంటే మార్గంతరం లేదని మన ఆంధ్ర వృద్ధసింహం ప్రకాశంమంత్రి గర్జించాడు. గవర్నరుపనిజేసి పోయిన ఎన్.స్కీఫ్ర ప్రభువే అంగీకరించాడు. మొన్న బెంగాలులో విచారణ జరిపిన ప్రూడ్ కమిటీగూడ ఒప్పుకోన్నది. నాటికి నేటికి ఎంతకాలంమారింది దీన్ని బట్టే అర్థమౌతుంది.

1930 నాటికి ప్రధాన మంత్రిత్వాన్ని నిర్వహిస్తుండేన బొచ్చిశ్రీప్రభుత్వం 1937 ఎన్నికల్లో రూపనామక్రియలు లేకుండా సబాంధవంగా సమిత్రకంగా అంత ర్దాసమైంది. 1930 నాటికి జ్యూరియన్ రైతు సమస్య ప్రబోధకుడుగా నున్న విశ్వనాథదాసుగారు 1937 ఎన్నికలలో ఆ సమస్యను విడగొట్టవలసిన ప్రధాన మంత్రిత్వాన్ని నిర్వహించవలసివచ్చింది. ఈ జ్యూరియన్ సమస్య చివరకు 1935 సంవత్సరం ఇండియాచట్ట నిర్దేశాన్ని గూడ ఋజువుచేసింది.

కావున గత పన్నెండేళ్లలో జ్యూరియన్ దారీసమస్య తీవ్రరూపం దాల్చి చివరకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యమంటే రైతుకూలిరాజ్యమే అనే నిర్ణయానికి తెచ్చింది. కావున్నే నేడు జ్యూరియన్ దారీ సమస్యవంటి చిన్నచిన్న ఉద్యమాలనే సెలయేల్లన్న స్వరాజ్య మహాప్రవాహంలో విలీనమై అంతర్వాహినిగా ప్రవహిస్తున్నవి.

నేటిమహాప్రచండ ఘోరయుద్ధ ప్రళయంలో ప్రపంచచిక్కు సమస్యలన్నీ విచ్చిన్నం కావాలనేదే ఈశ్వరసంకల్పమైతే మన సమస్యగూడా దినాల్లోనో, తేదీల్లోను పరిష్కరింపబడక లేప్పదు.

స్వాతంత్ర్య పీఠాసతో బయల్పడలేని ‘జ్యూరియన్ రైతు’ గతపన్నెండేళ్లుగా రైతు కోటిని నేపించి, రైతుకోడ్యమాన్ని దోహదంజేసి. రైతుసమస్యలను పూర్ణ స్వరాజ్యప్రశ్నలో మేళవించి గానంజేసింది. ఎన్నో కష్టాలను, ఎన్నో బాధలను, ఎన్నో చిక్కులను దాటుకోని ఈశ్వరకృపవల్ల, ఆంధ్రుల ఆదరాభిమానం వల్ల పన్నెండేళ్ల బాలానిష్టాలుదాటి ఈ 13-వ సంవత్సరారంభంలోవున్నది. ఈ సంవత్సరంలో భారత స్వరాజ్యప్రాప్తి చేకూరుగాక. ఈ ప్రతికకు దయామయుడగు సర్వేశ్వరుడు చిరాయురభ్యున్నతుల ప్రసాదించి రైతు సేవకు శాశ్వతావకాశమునిచ్చుగాక.

గత పన్నెండేళ్లలో ప్రతికకు అన్నివిధాలా సాయపడడ మిత్రులకందరికి వందనాలు.

=యశః ప్రీతి=

[‘సాహిత్యస్థాపక’ శ్రీ దుర్గా సుబ్రహ్మణ్యకర్మగారు] ము త్రసరేణు ప్రసరంబు పోల్కి- నసదై బ్రహ్మాండ కాండంబు, కాలాసము ద్రాంబు కణంబులక విరిసి వీలక, వానిలో నొంట నే దెసనో యెందో యడంగియున్న సరుఁ డుద్వృత్తిక, సతమ్మంబుఁ దా నసపుక బెఱువ తాసచేయు; సతఁ దాహా! యెంత భ్రాంతాత్మ్యంబో!

అసము = యశము.

శా|| ప్రాలేయాదు లవెన్ని వానినిధి గర్భంబుక బ్రవేశించెనో హేలక వార్షిధులెన్ని భూతలములై యింపందెనో, బ్రహ్మలుక శూలుల్ విష్ణువు లెందఱందఱు పరాసుల్ మాయమైపోయిలో, కాలభస్మముకాని వస్తువెది? లోకశ్రీ వివేకించినకా||

చ|| అది వెలచేడె, యెంతటి మహాత్ముకునైన, విరక్తునైన, గోవిదు సయిసక స్వకీయ రుచివీచికలందు నుయాల లూఁచి, స్వర్గదనని పార్షదాత్రిని కన్ను మొలుంగును; కీర్తి శాంత యొప్పికముదెసక గనుంగొనని పెద్దలె ధన్యులు, లోకమాన్యులుకా||

సీ|| ధృతి స్వదేశక్షేమ దీక్ష కక్కఱయైన బెదరక యనువు లొడ్డెదవుగాక, ఋజువృత్తి క బ్రజకు నేర్పింపఁ గాసికినోర్చి జిగిల కృతులు వ్రాసెదవు గాక, కడుపు క జమ్మన డీలువదు లోడిజనుల యంగడ సింగ ధనము లిచ్చెదవుగాక, గుడులు లోటలు కొలంకలు గోపురము లాది పంతానములు వినిర్మింతుగాక,

తే|| నలుపు విడిచెల్లగీర్తిప్ప దలఁపు దలఁగి, భగవదాప్రకారనిర్వహణ ధీమణి, అమృత పురుషార్థ మదియ పుణ్యమును నీకు వ్యాదయశుద్ధికి శాంతికి బదము నదియకా||

ఉ|| ఏను జగత్తుమంతునన నెవ్వడవీవు! సహస్రకోటి సంఖ్యానిభృతా బ్రాహ్మండముల నట్టె పృజించి లయింపఁజేయు నద్దీన శరణ్యుఁ డీశునకు దిక్కువు నీవఁటె లోకరక్ష్య సంధానమునందు; నెంతటి వృథాభ్రమ నీ కభిమానవచితా||

మ|| మలమూత్రంబుల పొత్తిలోఁ, గ్రమినమిన్మధ్యంబులో, గాలు నేతులు నట్టిటు కదల్పరానిదశలో దుఃఖంపవే యాది; అచ్చెలు వ్రాహీంచి స్మరించుకో మ్మిపుడు; నాశిల్లుక ద్రుటికనీకు స్వార్థల వార్షి వ్రజ సంస్తవప్రభవ మిథ్యాగర్వ వంరంభములో!—

1942 సంవత్సర ఫలము

కొటకము - యుద్ధధ యము
—: మొదలి రామకృష్ణ సిద్ధాన్తిగారు
1942 ఆంగ్ల సంవత్సరములో విశేషభాగము, చిత్రభాష సంవత్సరము:—
1942 జనవరి మొదలు మే మాసం వే 10 వరకు గురువు వ్యవధిమందున్నవారు, అంతదవక శని ఆంగారకునితోడను, గురునితోడను కలిసి యున్నవారు. ఆంగార నీచవరి 25 వరకు ఆంగారకునితోడను, మే 10 వరకు గురునితోడను సంబంధమున్నది. ఇది అనుకూల కాలముకాదు.
శ్లో|| యదార పోరీమర రాజమంత్రి యజ్ఞేశరాశో సమసప్తకేవా, ఆవంతి లంకాపురివస్య దేశే త్పాధాధిపం శత్రుధీయం పరాణాం||
అనికలదు. కావున మే మాసము నగమవరకు లంక (శిలోకా) ఉజ్జయినుల మధ్యస్థమైన హిందూ దేశమున ఆకలిధీయము, యుద్ధధీయము కలుగు

నని కైకోకావ్యయము ప్రకృత స్థితియును తరను గుణముగనున్నది.
ఇందులో మార్చి ఎప్రిలు నగమవరకు, శని, కుజ, గురువులు వ్యవధిమందున్నవారు. ఇది విశేషముగ దుర్బలకాలము.
ఈకాలములో కాలకము, శత్రుధీయము దేశమున కలుగుటకాని, దానిధీయముకాని కలుగవచ్చును.
గురు సతీచారవశమున ఆక్టోబరులో కుజు రాసిని ప్రవేశించును. ఆదిమొదలు చెరుబ్బకత్తులు తిక్కవలసియున్నవి.
ధగవంతుడు దాగల కష్ట సుఖములను వ్యక్తుశకున, గ్రహచారములను నూచించును. శత్రు విశ్వాసముకల మానవులు దోషకాంతిక రైవా రాధనలచేతకు, కొడువవంతులు ఉపాయముల చేతను, కోపమునుండి (కష్టమునుండి) కప్పించి కోవయందురు.
ప్రజ్ఞాసమన్వితు, లుభియభిధులను పెరవ్వల్లి తిట్వీరిమును పొందుదును.
లోకకల్యాణ మగుగాకయని మ ది యా శయము.
దేశమున ఆకలిధీయము, యుద్ధధీయము కలుగు

4-వ వారం

ప్రతిభావారి: హార్వతి కల్యాణం ★

★
 ఈదిగువ కేంద్రాల్లో
 నాలుగు వారం
 దిగ్విజయంగా జరుగుతుంది.

వెళ్లి హార్వతివనమేళ్ళరులవెళ్లి కళ్లార చూడండి.
 బెజవాడ..... శ్రీదుర్గాకళామందిరం.
 బందరు..... బృందావనటాకీస్.
 గుంటూరు..... సరస్వతి టాకీస్.
 రాజమండ్రి..... జయాటాకీస్.
 తెనాలి..... సత్యనారాయణటాకీస్.
 కాకినాడ..... మెజస్టిక్ సినిమా.
 విశాఖపట్నం..... సెలెక్టు టాకీస్.
 విజయనగరం..... శ్రీకృష్ణ సినిమా.
 ఏలూరు..... సాండురంగ టాకీస్.

★
 తారాగణం:
 శాంతకుమారి
 వెంకటగిరి
 ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్య
 సుబ్బారావు
 సత్యనారాయణ
 గాదేపల్లి శ్రీనివాసరావు

★
 డైరెక్టరు :
 జి. బలరామయ్య

★
 మ్యూజిక్ :
 రామచంద్రరావు

వి. యస్. వెంకటనారాయణ
యం. ఏ. డి. ఇ. డి.

జపాను సంరంభం

(6వ వేదిక కొరవ)

మాడులకుల టన్నులున్నూ నూనె నొయకకుండు. ఇంకా ఎన్నో ప్రదేశాలలో నూనెగనులున్నప్పటికీ కూడా వానిని సరిగా పనిచేయించడంలేదు. ప్రముఖ నూనెగనులన్నీ బర్మాలో విరావతి నదీ లోయలో దొలునుంచి కొన్నివందల మైళ్ల దూరంలో ఉండే ప్రదేశంలో ఉన్నవి. ఇది ఉష్ణ ప్రదేశం. యనాన్ కౌంగ్, సింగూ ఆనే నూనె టూంకులు ఇక్కడ ఉన్నవి. ఇవే బర్మాలో ఉత్పన్నమయ్యే నూనెలో మక్కాలు మువ్వలం ఇస్తున్నవి. మలేరియా ప్రాంతమున్నూ అడవులలో కూడి ఉండే దిన్నీ ఆయన ఇంప్రో (ఆఫ్టర్ చిన్వీక్) ఆనే ప్రదేశం వద్ద ఒక నూనెగని ఉన్నది. ఈనూనెలను సరిచేయడానికిని ఏర్పడి ఉండే ఫ్యాక్టరీలు ముఖ్యంగా మూడు రంగూన్ నది ఒడ్డునై రంగూన్ కు క్రిందుగా ఉంటూన్నవి. వీరిలో మిక్కిలి ప్రాముఖ్యం వహించి ఉండేది సిరియాలో ఉండే బర్మా నూనె కంపెనీ. నూనె సాధారణంగా గొట్టాల మూలంగానో లేక నది రహదారులమూలంగానో పంపుతారు. ఆస్సాములోని నూనెగనులు దిగ్బాయ్ ఆనే ప్రదేశంలో గలవు. చాల సంవత్సరాల వరకూ ఇక్కడ ఉండే నూనెగనులను ఒక క్రమమైన దారికి తీసుకోరావడానికి వీలుకాలేదు. క్రయశక్తి చేసి ఇప్పుడు జయక్రమంగా జరుపుకో గల్గుతున్నారు. కాబట్టి ఈవిధంగా నూనెగనులకు గనులుగా ఉండే బర్మా, ఆస్సాంలపైకి జపానువారు ఎత్తిరావడం సహజమే అని మనం తప్పక ఒప్పుకోవలసి ఉంది. యిందుకోసమనే జపాను తాయ్ లాండును వశపరచుకొని ఆక్కడ నివానాశ్రయాలను నూతనంగా కట్టుకొని మలయాపై మొట్టమొదట యుద్ధం సాగించింది. బ్రిటీషువారు పాయింట్, ఆగోర్ ప్లాంట్ పినాంగ్ లను వశపరచుకోవడంవేళ ఇతర రంగూన్ కు, కలకత్తాకు, మద్రాసు, కొలంబో, బాంబే, ఢిల్లీ, పీఠై విమానాదారులు చేయడం సులభముగ ఏర్పడింది. ఈ ప్రదేశాలన్నీ కూడా 1500 మైళ్ళ లోపు దూరంలోనే ఉన్నవి. అందువల్ల జపానువారివల్ల ఇండియా మొత్తానికి తీవ్రప్రమాదం ఏర్పడి ఉంది. ఆస్ట్రేలియాకు ఇంప్రో వైవాహిక ముఖ్యం చేసే దివులన్నీ ఉంటేనే పట్టుకోవడం జపాను ఉద్దేశం. అందువల్ల ఈ దేశాలన్నీ ఒకే ఉద్దేశంతో ఇప్పుడు పని చేస్తుంది.

జపాన్ గెలుస్తుందా?

అయితే జపాన్ ఈ తన ఉద్దేశాన్ని జయక్రమంగా నెరవేర్చుకోగలుగుతుందా అనే ప్రశ్న అందరినూ వేడుతూ ఉంది. అందుకు ప్రత్యుత్తరం చాలా ఆలోచించి చెప్పవలసి ఉంటుంది. ముఖ్యంగా మనం ఆలోచించవలసిన విషయాలు మూడు. (1) ఆమెరికావారివలం (2) ఆమెరికా

వారికి రెండు ప్రక్కలా సమ్మెటపోటులా ఉండే బర్మా, జపానుల ఒత్తిడి (3) మిత్రమండలి రాజ్యాలు ఒత్తిడి. మొదటివిషయాన్ని ఆలోచిద్దాం. ఆమెరికాను ఉండేలం ఆపా మైండ్ లి ఒప్పుకోవడానికి వసిఫికేరంగం ఉండే నిలవరాలు ఒక్కొక్కటి ఎంతో దూరంలో ఉంటున్నవి. ఒక వాటి నుండి ఇంకో వాటికి దూరం అంటే కనీసం 300 కోలల నుండి 11 కోలల వరకూ ప్రయాణం చేయవలసి ఉంటుంది. అందులో ముఖ్యంగా పామై సరిఫరా కాకపోతే ఈ నిలవరాలు ఉండడం ఆపాధ్యం. ఈ సంగతి కనిపెట్టే జపాను మొదట పావాయ్ పేటలో ప్రముఖంగా ఉండే వెల్ వార్నిర్ వై ఆకస్మిక విమాన దాడి చేసింది. ఎంతో స్వల్పం కలుగజేసింది. ఒక్కొక్క కేంద్రంగా ఆన్సిందినీ పాధిస్తుంది. మలే రెండో విషయం చూస్తే ఆమెరికాకు రెండు తీరాలని సంరక్షించుకోవలసిన విధి ఏర్పడి ఉంది. ఉత్తర ఆమెరికా అంతా ఒకటై పా దక్షిణ ఆమెరికా రాజ్యాలు గొడవ కొంత ఉంది. కాని దక్షిణ ఆమెరికా రాజ్యాలన్నీ ఉత్తర ఆమెరికాకు యేకత్వం వచ్చి పా తమకు కూడా ఆగలే వస్తుందని తెలుసుకొని ఉంటున్నవి. ఒక కేంద్ర ఆట్లాంటిక్ సమ్మరెయిండ్లం ఆమెరికా రాజ్యాలలోనూ మరొక కేంద్రం వసిఫికే యుద్ధం ప్రాగ్నర్వని ఆయన జపానులోనూ ఆమెరికా చేయవలసి ఉంది. ఇది చాలా కష్టమైన పరిస్థితి. యింకా మూడో విషయం మిత్ర మండలి వారి ఒత్తిడి. యిందులో డచ్ వారు బ్రిటిష్ వారు ఆస్ట్రేలియన్లు, చైనావారు చేస్తారు. బ్రిటిష్ వారికి ముఖ్యంగా ఇప్పుడు తమ సామ్రాజ్యమైన ఇండియాను కాపాడుకోవలసిన ఆగత్యం ఏర్పడివుంది. సింగపూరుపై తమ పంచప్రాణాలు పెట్టుకొని బ్రిటిష్ వారున్నారు. ఇండియా జనులకు ఏమాత్రం వైవిధ్యం కల్పించుకోవలసి వైవిధ్యం నిలవరాలను ఏర్పరచక మూర్ఖావంతో వుండడంవేళ బ్రిటిష్ వారికి గమనదేళ సంరక్షణను ఇతరులపై ఆధారపడవలసి వుంది. ఆస్ట్రేలియావారు, డచ్ తూర్పుండియా దీవులవారు ఆమెరికావారు ఇంకా ఈ పరిస్థితిలో క్రోధంహిస్తే బ్రిటిష్ వారు ఆట్లాంటిక్ లోనూ, మధ్యధరాలోనూ జర్మన్ పంఠం సట్టగలదు; ఈ విషయమే ఆలోచించడానికి ఇంకా మనం సుధానామాత్యుడు మెర్సర్ చర్చిల్ యాక్ నెట్టుతో సంబంధించడానికి పోయివున్నారు. ఇవికాక జపాను వానిక వైమానిక బలాల విషయంగా ఈ రాజ్యాలవారు అలక్ష్యభావం కలిగి వాటి విషయం ఎరుగకుండా ఆశ్చర్యం వుండేవారు. ఇప్పుడు తమకు కలిగిన కష్టాలవల్ల త్వరలోనే మేలుకొని ఆన్సి విధాలా బలం చేకూర్చుకున్నారు. యూరోప్ లో జర్మనీ హిట్లర్ రషియన్ ప్లాన్ లను కొరడా దెబ్బలకి పదు గెత్తుతూ ఉండడంవేళ ఆట్లాంటిక్ యుద్ధాన్ని బ్రిటిష్ జయప్రదంగా సాగించి ఆట్లాంటిక్ లో ఆమెరికాకు సహాయం గలుగజేయవచ్చు. కాబట్టి ఆమెరికా వసిఫికేరంగం లోనే వికసితో సనిచేస్తే ఇప్పుడు ఒక వేళ తాత్కాలికంగా జపానుకు విజయం లభించినా ఇది మిత్రమండలివారికి విజయం లభిస్తుందని ఆనుకోవచ్చు. అందు జపానువారి ఉద్దేశంవల్లనే ఈ యుద్ధం ఆమెరికావారికి కలిసిందనవల్ల ఇందు విషయంలో ఆమెరికా దీక్షతో కృషి చేయగలదు. జపానువారికి ఇంకో విధంగా నీనా, రషియాల వల్ల అపాయం కలుగవచ్చు. రష్యా జర్మనీని పారవోలేం తరకూ జపానుపైకి ఎత్తిపోదు. కాని ఈ సందర్భా తనలో లోయన ప్రదేశాలను సాధించుకొని జపానుపైకి ఎత్తిపోవడానికి వీలుగా తగిన సామగ్రి దొరికితే చైనా జపాను పంఠం పట్టవచ్చు. హంకాంగ్ చరవతో జపాన్ వారికి పుదు ఈ ప్రాంతంలో కొంత బలం చేకూరింది. కాని చైనాకు తగినంత సామగ్రి చాఫరా ఇవ్వగలసి తిలో మిత్రమండలివారు ఉన్నారా అనేది చింతనియమైన విషయం.

న్యూ ఇయర్ గ్రీటింగ్సు

ఈ క్రొత్త సంవత్సరములో గ్యారంటీ బహుమానము, ఒకే అక్షరములో: రూ 2500 లును గెలవండి!
(ఈ క్రొత్త విధానమును చక్కగా గమనించండి)

న్యూ ఇ య ర్

ఇతర పురవాసులు వోస్టు చేయుటకు ఆఖరు తేదీ 10-1-42
15-1-42 తేదీ నుండి బహుమానాలను యివ్వబడును.
ప్రవేశింపవలసినది:— ఒకే అక్షరముగల ఒక గది 1 కి రూ 0-8-0
3 అక్షరములుగల 3 గదులకు రూ 1-0-0 మాత్రమే.

పై 4 గదులలో 4 అక్షరములు యివ్వవచ్చు. అందులో ఒకే అక్షరమును మేము వీలుచేసి యివ్వవచ్చు. మీరు పంపే అక్షరములలో ఒకే అక్షరము చూపే అక్షరములకు సరిగా పోయిన రూ 2500 ను గెలుపొందిన పోటీదారులకు, సమానముగా, ప్రవేశింపవలసిన మొత్తములో 100 కి రూ 15 వోట్లను కంపెనీ ఖర్చులకు ఏర్పకొని, మిగత మొత్తమును న్యాయబద్ధముగా పంచిపెట్టబడును. ర. ముముకు M. O. గాని క్రాస్ చేయని పోస్టల్ ఆర్డరు ద్వారా గాని పంపి వలసిన విధమున ఎంట్రీలతో జతపరిచి పంపవలసింది.
ఒకే వేరుతో ఎన్ని బహుమానాల వైనను పొందవచ్చును, ఎన్ని ఎంట్రీలైనను తెల్ల కాగితములపై సిరాతో వ్రాసి యివ్వవలసిన విధమున పంపుకోవచ్చును. ఫలితములకు 0.0.8 స్టాంపును తప్పక పంపవలసింది.
వివరములకు:

మేనేజరు, శ్రీ మహాలక్ష్మి పబ్లిషింగ్ ఆఫీసు,
169 గోవిందప్పనాయకవీధి, జె. టి. మద్రాసు.

మీ ఆరోగ్యానికి హామీ

శుక్లశక్తిమయి, బలహీనం, మలబద్ధకం, నిద్రలేమి, సహాయి, సెగ, మూత్రవ్యాధులు, తుయ, శుష్ణు, చర్మరోగాలు, మూలం, పక్షివాతం, మేహవ్యాధులు సమస్త వ్యాధులు వచ్చినా వ్యాధులు కలవారికి ముఖ్యంగా "శక్తిమయి" యిస్తారు. కారణం గర్భవద్ది - ఆరోగ్యవృద్ధివల్ల వైకో గాలు శాశ్వతంగా తోలిగిపోతాయి. "శక్తిమయి" రక్త కుచ్చిచేసి మనిషికి హాయిగా జీవించడానికి కావలసిన మంచి చేడిగర్భం, ఆకలి, బలము, ఆరోగ్యం, తేజస్సు, నిండుకత్, వరము లతో శక్తి, కొత్తయవ్వం, మగతనం, వీర్యవృద్ధి, చక్కని వర్ణము కలుగజేస్తుంది. అన్ని మందులూ వీలైనయోజనం అనుకొని నిరాశ చెందిన వాళ్ళు కెంబుతో "శక్తిమయి" ఆకాశీపనాన్ని - అసందనుయ తీవనాన్ని ప్రసాదించింది. యిందుకు "శక్తిమయి" వాడినవారి ఉత్సాహ తీవనమే తార్కాణము.

"శక్తిమయి" ఒక మారు వాడిచూడండి - దాని గుణోపయోగములు మీకే తెలియగలవు. "శక్తిమయి" (రేహ్యాము.) 3 రూపాయలు. కేటలాగు వుచితం. (వి. పి. ఛార్జీలు వేరు)

నూ ర జ్ ఫార్ ము సీ
147, తిరువత్తియూర్ హైవే, హైదరాబాద్, వాషర్ మెకాపేట :: మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులను నిర్మూలించుటయందు
40 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన
ది వ్యా మృ త ము
అమృతాంజన తిమిరేడి: బొంబాయి, మద్రాసు, కలకత్తా.

6-వ జార్జి సార్వభౌముని దిన చర్యలు

యొద్దను ప్రారంభమైన తొలిదినమునుండి సార్వభౌముడు యూనిఫాం లోనే వున్నాడు. తాను వాయువ్యమున వైదిక, వైమానిక, నౌకాదికములకీ యూనిఫాం లు గౌరవించి వున్నాడు. ఇంతే గాను రాజకుటుంబమువారు యొద్ద పరిశ్రమల యందు కట్టించుకొని, కన్నీమున్ను లయినవారిని ఆధుల సామ్రాజ్యమును గుర్తించుటకేని సూచన.

జార్జి గారు వామకాగ్నమైన వాయువుగాదు. వదిన యొద్దకేళయందుగల నూత్రాతి నిూత్రి రహస్యములును, ఇంద్రజాలిక నిగూఢ రహస్యములును చక్రవర్తి గారు కడుద్రుష్టతో ఆత్యుత్సాహముతో గమనించుచుండురు. ఫ్యాక్షన్లలో పరికరములు తయారుచేయు కార్మికుడును, గ్రాహం తరములలో పాలమును దున్ను ధాన్యమును పండించు కర్షకుడును, ఫినింగ రంగముం దగ్గి జ్యాలల నెయ్యిను యోగుడును, చేపలబాడ దీయు వాడీతుడును, మేఘయొద్దముచేయు వైమానికుడును, అందరికును జార్జి ప్రభువన్న పరిపాటి యగు పేరే.

కాంతిమయులందు గురింపబడుచుండు రాజ చిహ్నములు, అడంబరములు, ఆటోమములు ఎన్నుడో తిలోదికము లొంగబడినవి. పాటకజనము సుఖ్య. సామాన్యమైన కామలో, సార్వభౌముడు సరసమేతముగ సంవరించుచుండును. వారిచేయు దళములూడా నేడవును. రాజకుటుంబానికి సంబంధించిన ఆస్తికదళములన్నీ వైరికదళము లైనవి.

సామాన్య జోకలలోనే చక్రవర్తి గారి తీరని పని వుంటుంది. ఎవ్వర్లుగారు తనకు సహచారి లేనందున రాజకార్య నిర్వహణభారము అతీత మునున్నప్పటికీ చరిత్రకారులు మన మెరుగునును. చల్లబడ్డమైన చక్రవర్తి గుఱుడే, ఆ సేకరకములు ఆ సేకరములు. చక్రవర్తి గారు స్వయముగా కట్టించుకొనవలసిన విషయములు చేసవలసివేయించును. కేలంకే విమలతో పీఠకగరు, ఏకగ్రామములో వైవా తలరాచుకొని, క్రాంతి క్రోంధమున్నా, తపాలా పెట్టెలు, వైశ్యకట్టలు ముందుచదుస్తుంటుంది. యిది సామాన్య దినములలోని కర్మకాండ విషయము.

ఇక ఈ ఘోరసంగ్రామ సమయంలో ధయాక ప్రభావిత మధ్యంలో ప్రభువర్ణునివని చెప్పులవలసింది గాదు; నిరంతరము ప్రభాసేవాపరత యే పునాదిగా తలచిన మన సర్వభౌము దంపకులమయం అనుకో నవసరంలేదు. ఆ సేకరకముల వారికి సంబంధములు యివ్వాలి; పరిశోధనలను గావించాలి, రాజపోకలను గమనించాలి: దీనిని ప్రధానములను చెయ్యాలి. మూడిలో దారం లాగున సహచారులలో తగిన గాత్ర: క్షీమర్ణలో నవచాలి. సోలోకూడా మెలగాలే, కర్మగారాలలోని మేధావులతో సంప్రదించాలి, కూలీవారిని కలుసుకోవాలి, ఉద్యోగులను, అధికారులను కల

కాలము, ఒకవదీ, ఒకనిర్ణయమావున్నది. సార్వభౌమునకు ఏముంది!

రంగమునకునుడును దళములకు ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలి. తిరిగివచ్చువారిని ఆదరించాలి. అగ్ని గోళములను వివరి తిరిగివచ్చిన వాంబయలను, చిన్నపైద్ది యొద్దనాకలను, యూ - లోట్లను కట్టించుకొని యిల్లుకేరెన వ్యాపార నాకలను కీయ కలిపి కొందురు. కాస్త్రుక్తులు మారకంగా కనిపెట్టేటాంతులను, ఫిరంగులను, విమానములను, ముందు కీయ పరికరించురు.

వాంబులచే చేపిచోయినవారి సనములను, వారి కిద్దలగృహములను, కమాండర కిద్దలను, రాత్రి ఆంతయు వాంబీను వేటాడి తిరిగివచ్చిన అంగ రక్షకులను చక్రవర్తి గారు స్వయముగా కలిసికొని సంప్రదించినచే కృతీనదరు.

తన ఆ ప్రతమాన పర్యాయమును ప్రదర్శించి, రంగరంగము వంచును, ఆకాశగోళము నంబును, గణుతిసొందిన యోధాగ్రేసరులకు బకింగుగోం అంతకపురమునందు సార్వభౌములు బహుమతులను ప్రసాదించును.

ఇంగ్లండునుండు భారత స్వయములను చక్రవర్తి గారు తన్నియోహములు సంబంధించిరి. ప్రాన్యముండి వచ్చివారిని బలుమారుకలిసి ఉరదించిరి. భారత మర్యాదల ననుసరించి, భారత స్వయములను గిన నకాదలను మహావందముతో స్వీకరించిరి. దోపకు దూరముగ నొక కుగ్రామమువంచు నిడిసి యుండిన భారతీయ రక్షణదళమును చూచినప్పుడు గా, 50 మెట్లు ప్రయాణముచేసిరి. భారతీయులతో కూడా భుజించి, వారి ఉద్యోగులను గౌరవించి, స్త్రీకుల వ్యక్తి సామర్థ్యములను కొని యాడిరి.

రాజకీయ కారణములచేత సార్వభౌముడు బ్రెజిలు శత్రువులను వదలనూడదని నిర్ణయము గావించిన సకలసామ్రాజ్య భాగములను సంబంధించి సామ్రాజ్యానికి సంబంధించిచే! యెవరు యేమి జరిగినా ముందు వారికి తెలుపబడుతుంది. చెప్పు ముస్లిములలోని చర్యలుగానీ, ఆస్ట్రేలియాలోని రాజకీయ భానాలుగానీ, బర్మాలోని ఆసంకృప్తిగానీ, అన్నీ మీకే సమాచారే. సామ్రాజ్యము మండివచ్చిన ముఖ్యకారణం యెవరును రాజసంబంధముం లేకుండాపోవుట అగును. మీకోరకు రాజా గారు తనకార్యకమమును మార్చుకుంటారు.

తాము స్వయముగా తెలిసికొనవలె, యేమి వైవా ల్యవీచయ. భారతీయులకును స్త్రీక విద్య గరవబడుతుండుం తెలియగనే సార్వభౌము దంపకులువెళ్లి యువకులనుచూచి ఆధిసంపించారు. మీరిగల జ్ఞాపకశక్తి యెక్కువ; యే ప్రభువుగానీ, ప్రజలతో కలిసిమెలిగిన వారులేరు. ప్రజలను ఇంతగా గౌరవించినవారులేరు. వాంబులచే పాదులడిన యింద్లోని దోర్నాన్యులను తీసువచ్చుట, వారితోకూడా నడిచి, వారిజ్ఞులను పెంబూ, కంటిపీటిని వదలుచుండు ఎవరి లెర్లు మహారాజుని విన్నవించు ఏ దీని స్పృహయము కరగదు?

మన రాజకీయ భవిష్యత్తు (4-వ పేజీ కొరవ)

స్వక్తి, ప్రజాసముదాయం, పోరాటం - మహాత్మ రమైన ఒక జాతీయ వ్యూహం త్రోవ్యమై మంబో అవినాభావ సంబంధం గల్గినది.

ప్రజాసముదాయంలో యొంకెంక మందిని ఏవు కలియకట్టకొనగలవో, అంగకెక్కి, అంగటి గొప్పపోరాటం ఫలించి. శేఖంకే ఉద్యమ ప్రతిష్ట పతనమైపోయి, వ్యవహారం స్తంభించి పోతుంది.

అట్లువంటి ప్రతిష్టంభన ఇవ్వడే సమయం లో కేకాన్ని ఎదుర్కుంటున్నది.

అల్లుడుగో ఆనోనచేచావాలె - ఆమకుని పోయినందువల్ల వచ్చిన గొప్పచిహ్నమునీ, ఒక ఆడుగు ముందుకువేస్తే, ఆత్మగౌరవం గలవారి, దాన్నికాదని మర్చివేసుకు వడిచి ఏలాం సంకారో! ఆనలేదు.

కనక నే, ఏసమయానీ యేచి ప్రవీణమో, దూరదృష్టితో ఆలోచించి పోరాటంలో దిగ పులిన కర్తవ్యం నాయకత్వంపై నున్నది.

ఇప్పుటికైతే 'అశేఖంకం' ఆ సేఅంధివ్యాసం వదిలిపో తేనేగాని మన ఉద్యమం ముందుకు పోగిపోతేదు; దూరదృష్టిగల నాయక త్యానికి రావులేదు.

గ్రాంధీకర్తవ్యంలో ప్రస్తుతం ఏర్పడినచీటిక, గాంధీకర్తవ్యాన్ని పూర్తిగా వర్జ్యమునీ, కేళం దిగింపవలె కలిగిన నేకాని చేసుకాదు.

గాంధీ కర్తవ్యంయొక్క మనోబాం ఆ తిత్సాచరిణలోనే నాలుకపోతే, ఆస్వాస్యమైన, ఆవివరక నిర్ణాంతాలతో ఆమచరులకు, నాయకులకు కుతీకలు దిగుముకపోతే; కక్కలేక, మంగళక ఆవస్థవడేగక కెప్పుడు.

గ్రాంధీకర్తవ్యంవేమ - గాంధీ నాయకత్వం వేమ. యుద్ధాన్ని ఆహింసద్వారా ఎదుర్కొంటా మనే వేచివుంటు ఉప్పుకెప్పుడుదానే, ప్రభుత్వ పాలనకీ ఆసమ్మతిని ప్రకటించే ఉద్యమానికి, ఇదివరకీటివలెనే గాంధీకీ నాయకుడు గావుండి వుండవచ్చు. కానీవసఫలను మాయా జాలంగా వర్ణించిన గాంధీ మంత్రివర్గములను సమర్థించలేదా, ఆకీర్షించలేదా?

కనక నిసర్లన ఆయనగారి తత్వానికి భీష్మంగావున్న కార్యక్రమాన్ని కాంగ్రెస్ వడి సినా, దానికి గాంధీకీ నాయకుడుగా వుండడం ఆసంభావంగాదు.

కాని, ఈ పర్యాయం, ఆయనవల్ల కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసువల్ల ఆయన ఆత్మకష్టాలపాలై వారు; ఆసంకీర్షణితో ఏడ్చారు.

కారణమేమంటే, ఏకోఒక పోరాటంలేవ దీయకపోతే ప్రతిష్టపోతుంది. కనక, దాన్ని లేవదీయడానికి గాంధీకీ వారికీ దిష్ట లేదు గనుక. నాయకులు ఆయనకాళ్ళు పట్టుకుని ప్రతి మలాడి, ఆయన్ను సర్వాధికారిగా కేళారు. "వాతీకేలంక" యింమదుంచు ఆఖరుసమయంలో, నా ఆహింసాతత్వాన్ని యిప్పుడు కాక పోతే, ఇంకెప్పుడు నేను పరీక్షిచేయగలనా? అని గాంధీకీ పోయింది. గనక దీనికి నాయకులు అంగీకరిస్తే, సర్వాధికారిగా తానుంటా వని గాంధీకీ ఆనాడు.

కావేపు సుమలాయన మంత్రిం ఏ తిక్తి, మనమేం చెడిపోయినామా, అట్లనేలే. అని నాయకులు సూపెట్టుకుని, సన్నుకంలేపోయినా, ఉప్పుదీనికెక్కి, గాంధీకీని వడిసమద్రం లోకి దించారు.

తామును ఉప్పుమకు మొండిప్రభుత్వం కరల కాదు! ఏం చేస్తారు? అంతకంటే ముందుకు సడలేకపోతిదీ? వడిచేవారైన దుమ్మెత్తిపోకెక్కి? ఈవడకలల లాభంలేకపోయి? ఆవును! చేసుకున్నారాకీ చేసుకున్నంత!

అయినకేమో ఆయనని, పోయినకేమో పోయింది. ఆఖరుకీ ఆత్మగౌరవాన్ని, జాతీయ ప్రతిష్టను కాపాడుతాళో, లేక వడిసమద్రంలో వాకను మంది, "దాపోహం" అంటాగో పెద్దయి? బహూ ఆవరమకుంటా. ఏదీ, సర్కార్ వారు ఎక్కడైనా సందుంచులేగా?

మేలురకం వక్కలలో

సుగంధ వక్కపొడి

ప్రభాత్ ఇంద్రస్థియల్స్, ట్రంకుకోడ్లు - నెల్లూరు.

ఫిబ్రవరి 1920

కుప్పు సుఖ బాల్లె, మొదలగు దీర్ఘవ్యాధులకు పదము చిక్కలయము

కె.బా.బి

రెడ్డి ఆంధ్రకో

గోపాలపురము సూర్య గిరీవరీజిల్లా

వైద్యకళావిద్యనామకము దిజువార 33, గిరీవరీ వాయక కిం. మల్లెన

కోడూరు ఫలవృత్పత్తి సహకార సంఘము. నెల్లూరు - బ్రాంచి.

ట్రంకుకోడ్లు ఎ. సి, మక్కాకెడ్డిగారి పాల్కు ప్రక్కనే స్థాపించబడియున్నది. ఆసలో కోడూరుగణిమ్మ వండ్లు వగైరాలు సరవధరలకు మొత్తము గాను, చిల్లరగాను విక్రయించబడును.

ఏజంటు : చిరువెళ్ల వెంకటసుబ్బయ్య

జి యి ప్ర భా త్ - మావద్ద అగ్ని రకముల పూలుపుస్తకములు, సంస్కృత, ఆంగ్ల గ్రంథములు సూక్ష్మము కావలసిన సకలమైన ఆట వస్తువులు - పరస మైన నెలలకు దొరుకును.

సహారోకాత్ బిల్డింగ్సు, ట్రంకుకోడ్లు - నెల్లూరు.

150 సంలలుగా ప్రఖ్యాతి చెందిన

మధనమంజరి

మాత్రము

ధాతుకీరణ, మలబద్ధకము, స్వస్థి ఫలము వీటికి ఉత్కృష్టమైన సుఖమును ఇచ్చును. ఇది రక్తమును, బిర్యమును, ఆధికమందికమును ప్రోత్త ఉత్సాహకరించును. మల దీర్చుట 1 ముందుంబరఫ్యాక్షి, రైవాలబాం ముర్రాను, నెల్లూరు: ఆర్యక ఫార్మసీ, ట్రంకుకోడ్లు. కావలి : కరియంబల్ ఫార్మసీ.

వచ్చే వారం!

- దెజవాడ
- కాకినాడ
- మచిలీపట్నం
- విశాఖపట్నం
- గుంటూరు
- తెనాలి
- విజయనగరం
- ఏలూరు
- అండ్రిటాక్స్.
- క్రౌజ్ టాక్స్.
- బృందావనటాక్స్.
- హార్వర్డియేటర్.
- రీలాటాక్స్.
- సత్యనారాయణటాక్స్.
- శ్రీకృష్ణ సినిమా.
- శ్రీరామకృష్ణ టాక్స్.

కమలా కుమారి ☆
 ఒలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవి ☆
 సూరి బాబు ☆ ☆
 బెజవాడ రాజరత్నం ☆
 లంకా సత్యం ☆ ☆
 మాస్టర్ విశ్వం ☆
 నటించినది

దర్శకుడు:
 టి.వి. నేలకంఠం ☆
 బయ్య. బి.యల్.

జీవన్ముక్తి

జెమిని వారి మొదటి తెలుగు చిత్రము

PRODUCED AT
 GEMINI STUDIOS
 GEMINI RELEASE

SUB-DISTRIBUTORS
 FOR ANDHRA DIST.
 CHAMRIA TALKIE
 DISTRIBUTORS
 BEZWADA

లివర్ *

ద్రౌపది లివర్ క్యూర్

బిడ్డలకు లీవరు స్త్రీను వ్యాధులు ఎంత ముందివయినా వాళ్ళుకంటే త్వరలో నివారించుకుంటే యీ మందు.

డ్రాసు: డ్రగ్ డిపో,
 18 అధ్యక్షాంశావారిస్థ, నెల్లూరు.

కుష్టు టొల్లి : వగైరా

కుష్టు, బొల్లి మేహమచ్చలు, మెగ, నవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ దికిత్య: కేటలాగు ఉచితం రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్) ప్రొ.ప్రయిటరు 11, వి. రెడ్డి, గోపాలపురం కూర్మి గో.జిల్లా

డాక్టర్ సి. ఎ. కె. చార్య

పల్సు స్పెషలిష్టు
 బృందావనం,
 నెల్లూరు.

ఆంధ్రదేశమునందు వాడిని పరీక్షించి, సాధ్య సాధ్యముల నిర్ణయించుటయందు ఆగ్రగణ్యులు, దీర్ఘ వ్యాధి చికిత్సయందు నిపుణులు.
 కన్సల్టేషన్ ఫీజు రు. 1-0-0
 ట్రావెల్స్ ఇంటికి వచ్చుటకు 2-0-0
 నురువారం సాయంత్రంనుంచి, ఆదివారం సాయంత్రం వరకు నెల్లూరులో నుండును.

పక్షవాతమునకు-

ఎంతకాలంనుంచి ఉన్నా సరే: ఎంత తీవ్రంగా ఉండినా సరే: కాళ్లు చేతులు ఊణించిపోయినా సరే: ఈమందు వాడిన అమోఘంగా పని చేయును. పక్షవాత రోగులు వెంటనే యీమందును ఉపయోగించి ఈకష్టాల వ్యాధినుండి విముక్తులుగండి.
 వారం మందు 5-0-0
 డాక్టరు టొమ్మారేళ్ళపులు,
 (పక్షవాత క్షుణ్ణిష్టు) సంతకేట - నెల్లూరు.

నమ్మకమయిన నగలవర్తకులు గుండాల పేరారెడ్డి

చిన్న బజారు - నెల్లూరు.
 మీకు కావలసిన నగలు నిద్రముగా తయారు చేయబడి యున్నవి. శ్రేణి అర్జునులకై వంటకే చేసే యివ్వలకును.

జమీనారెతు పత్రిక

సంవత్సరం చందా రు 4-0-0
 అర్థ సంవత్సరానికి 3-4-0

కథ :

కోహీనూరు

(పి.పి.వేటి కొరవ)

సంధిపరశులన్నీ పూర్తి అయ్యాయి. తేం
 లం ఒకటికొరవ. పంకజాలకుమారు కిరీటాలు
 దాన్నికోవాలి. అది పంకజంపై సంధిలేదు.
 కాబట్టి "యో కిరీటము కిమగోండి" అని తన
 కోటాన్ని రెండువేలలలో కిరీటాలు
 పాటు అందించాడు వారిద్దూ. మహమ్మదుపా
 చేతులు గడగడ వదిలాయి. మోసం జరిగింది
 అనుకున్నాడు. ఇంకేంకా - ప్రహాయంలేదు.
 శక్తి లేదు, ఏమీలేదు; తరహా వానికి తానే
 లేదు. తన కిరీటాన్ని మెల్లగానే యిచ్చాడు.
 ఒక్క చిరువత్సరం వచ్చాడు. ఆ చిరువత్సరం
 ఆకాశ - ప్రాణాన్ని తీసివేస్తున్నా వ్రంధను.

నాదిర్ మ కౌంబలునుట్టు. పంబులదాటు
 కొని అగణిత సంపత్తిని వెంటచెట్టుకొని
 ఈరాజువల్లిపోతున్నాడు. కోహీనూరు మ
 దో ఆలంకరించుకొని నీంచనంబిది కూ
 ట్టుంటే - సంపాద్యము శంధిపోతుంది.
 ఈ దాచాలోకంలో వ్రన్నాడు నాదిర్ మ.

నాదిర్ మ ఈరాజు చేరినప్పటికి - ఆం
 తినుమందు తెలగెవుండేద శక్తువులనుండెల్లో
 రాయవడింది. చిత్రోపాలను అణచుటకు చెల్లి
 వ్రుతు నాదిర్ మ కుమారుడు (యవరాజు)
 కొన్ని పర్యాయములు పరాజయం పొందెడు.
 వనా - క్రమగణాలు ఇప్పుడు రాజీవచ్చాయి.
 ఇదంతా - కోహీనూరు ప్రభావమే ననుకు
 వ్నాడు నాదిర్ మ.

యవరాజు శక్తువులనుంచి విజయం
 వచ్చాడు. ప్రజల సంతోషానికి మేర లేదు.
 నాదిర్ మ ఆనందానికి అంతులేదు. వగరమం
 తా మంగళనావమే. పర్యాయ ఆలంకరించాడు.
 కవి ప్రముఖులు పద్యాలు పాడుచున్నారు. కిరీ
 కవి ప్రముఖులు పద్యాలు పాడుచున్నారు. కిరీ

నాదిర్ మ కో ఆలంకరించాడు
 పట్టాభిషేకం.
 శక్తులు పయస్తు
 యవరాజు
 పొంది. ఢిల్లీలో
 నాదిర్ మ కళ్ల
 పరుచుచున్నాడు -

మొదలువరకేన రెట్టులాగు పడ్డాడు.
 నెట్టుదిగి కిరీటం నాదిర్ మ కార్ల
 కు పడింది.
 అంతకుముందు పట్టుకొండి అన్నాడు నాదిర్
 టి. పొంతిము ఆర్యులవల్ల చేసిడు
 కనాలు పట్టుట క్షమి. నాదిర్ మ
 తా శవంబిది పడ్డాడు వివర్ణులవంబు.
 ఆకలన్నీ అంతరించాయి.

హిందీనుండి.

బ క న వ్వు

యము: రవ్ క్రాఫ్ అంటే, వారి
 శేషంబా, అందరి సహాయవడే
 అంటే చంతులుగాయా! మన
 కర స మ్మ రవ్ క్రాఫ్ భరించి
 యున్నా, ఆ మనుషా అంటేవా, అందో

నయము
 దినములు
 వారం
 పెద్ద సినిమా

రతియందు శ్రీమద్భద్రము మాన్యుట
 ప్రీతికము చేయు ఆమోఘావధము. కిర్యవంధము
 చేయును. ఈమందు ప్రార్థన వనాయిలు మహోలాలు విహారాధ్యక్షులు గల
 కన్న వాల్లరెట్లు సంసారముఖమొనను.

అద్వైతమైన శక్తి నిమ్మ మాత్రలు రూ, 3-0-0 జమీందారులకు ప్రత్యే
 రతిరంజితము
 రతిరంజితము అతిసాంగత్యములను పెగలోగములను, అవ శేషములనుగ్రహము పోగొట్టుకొనిన వా
 మను పోగొట్టుకొన్నవారును, వృద్ధులును వైద ప్రాణ గావాడే సంసారముఖ ముఖరించితమును. ఇది పెద్దది 5-0-0
 వి. పి. చార్జీ చేయ. (త్రికర ప్రత్యక్ష గములు బహు రహస్యంగా వ్రందలనును) కేటాయి ప్రతి

అమ్మ త ర త్పా క ర ఫార్ త్సి,
 నెం. 53, గోవిందప్ప నాయకావీధి, జి. టి మద్రాసు.
 నలహానిచ్చు వాక్టర్, డి. అప్పారావు, యల్. వి. ఎం. వైట్లొత్తి & టాప్సిల్లు, స్వేషలిస్టు.

డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి
శాస్త్రి బెజవాడ (లేక) రాజమండ్రి
 వారి యీక్రింది మందులు యీక్రింది వ్యాధులకు
 ఆమోఘముగ పనిచేయును.

ఆరోగ్యసుధ	నమస్త పెగ నవాయివ్యాధులకు 80 మా. 4.0.0
స్త్రీ సుధ	స్త్రీల నమస్త గర్భాశయవ్యాధులకు ,, 3.0.0
అనందసుధ	బలహీనత, సమస్త వ్యాధులకు 8 డో. 2.8.0
ప్రదరామ్యుతము	స్త్రీల శ్వేతరక్త ప్రవరములకు 80 మా. 4.0.0
ప్రమేహ సుధ	సమస్త శుక్రవస్థములకు 80 మా. 4.0.0
రత్నసుధ	చర్మవ్యాధులకు, రక్త వ్యాధులకు 80 మా. 4.0.0
ధర్మసంధ	గర్భదోస్త్రీలకు, క్షయములకు 80 మా. 4.0.0
సర్వసుధ	ముష్టిమోచనము, నరములబలహీనతకు ,, 10.0.0

ఇంకా కొన్నియునును పనుప్రాయం చేయవలసి
 ముఖన, ఆర్యులయొక్క కరములను వైద్యునింధ
 ములును దొరకగలవు. శ్రీకృష్ణుడు ఉచితం.

Wanted.
 ఈక్రింది వాళ్లలో ఏమీకావలసి గుర్తించు
 అమ్ముటకు మోంట్లు కావలెను.

1. తెలవాడ
2. నుడివాడ
3. పాఠ్యతీర్థం
4. యేటాను.

— మోకేయ : జమీం క్రతు.

టాన్ సి నాల్

TONSINOL CURES

ENLARGED TONSILS
WITHOUT OPERATION

వాతల లోకానికి, పోల్యూరిక కండలపైని పూయటమును,
 దీక్షించు శాశ్వతమైనది. ఈ ఔషధము 5 సంవత్సరాల వరకీ
 కనెట్టుకొనిన మందులవల్లలో తెల్లబడి మందు 5000 కేములు
 కలుపుచేసి రక్షణచేయవలసింది. గొంతులో పెరిగి కండలు, గొంతు
 నానక పెరుగుట, దస్త, గొంతు బొంతుబొంతులు యితర వ మ స్త
 గొంతు వ్యాధులకు దివ్యౌషధము.

20 దిండులకు మాత్రలు, పోల్యూరిక వచే రూ. 5-0-0
 40 దిండులకు ,, ,, రూ. 9-0-0

అన్ని మందులవల్లలో దొరకును. (పి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం).
టాన్ సి నాల్ లే బ రే టర్
 53, గోవిందప్ప నాయకావీధి, మద్రాసు.
 నలహా నిచ్చువారు: డా॥ డి. అప్పారావు, యల్. వి. యమ్. (రిజిస్టరు)
 టాన్ సి లు స్వేషలిస్టు.
 గమనిక: 1. యగోగులు ముఖ్యముగా గొంతును పరీక్ష చేయించుకొని వెంటనే మా వైద్య
 చికిత్స చేయించుకోవలయును.

1000

“శాస్త్రములందు ప్రఖ్యాతి కలిగిన వారు కలిగియున్న ముఖపదకాలకు”
 — శ్రీ వైద్యుని వాసులు.

మంది లాభం పొందారు.
 లక్షలకొరకు దెచ్చి భక్తుచేసినా వారేనే కోటిలు యీశాస్త్ర వాంఛియు “వీనము
 కవం” కల్పవృక్షంలాగ కొరకాగియును. చికిత్సలో, పోలేరిం దముల్లో, కొద్దివృద్ధులకో
 వ్యాపార, వైద్యులలో, సంకాపంలో లాభియిస్తుంది. ఎన్నోవారోమర్మి, దయ్యాలంటిల్ల
 వారల్లో ఆద్యుల్లొచ్చి, ఆరోగ్యుల్ని చేస్తుంది. శక్తుభయం వ్రంధను. వ్యాజముఖ చికిత్స.
 కవం గవ్యాం గా వ్రంధుకోవాలి. స్త్రీలకు కవం వెం గు 1.8.0. పురుషులకు 2 రూపా
 యులు. కావలసివచ్చు 1 రూపాయి అద్వామ్యుగా చంపాలి. పి. పి. చార్జీలేదు. రెండా
 శెప్పించుచున్న పి. పి. చార్జీలేదు. కులములు భర్తయాయి
 వేదే శెప్పించి మహాత్ములమౌడీ.

Sole Distributors:
The Minerva Competition
 370 Mint St., Bowcarpet P. O.

విడుదల!

శ్రీ జె. శివారావు, చలం
ముంజులూరి, శాంత
పెంకటరంగం, విజయ
లక్ష్మయ్యచెదరి, ఘంటక్
పరబ్రహ్మశాస్త్రి, రమాదేవి
రమాదేవి

భాగ్యం

డైరెక్టరు. యస్

వి. యస్. రామారావు

చేయవలసినవి, సర్కార్లకు:
హేమలతా పబ్లిషర్లు.
చేయవలసినవి: జి. టి. మదరాసు.

చిత్ర మండలాలకు:
న్యూటాకీ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్.
సెల్వారం.

నైలాంపుకు:
డి. దక్కన్ పబ్లిషింగ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్
హైదరాబాద్.